

ומשלימו לכביצה, וביחד הם מקבלים טומאה מהבית.⁽⁹⁾

מאי? מי אמרינן מרמצטרף לענין טומאה ע"י זריקה זו, הרי שהיא זריקה חשובה, ולכן מייחייב נמי לענין שבת כאילו הוא בשיעור כגרוגרת.⁽¹⁰⁾

או דילמא, כל לענין שבת — כגרוגרת בעיני?⁽¹¹⁾

אמר ליה רב נחמן: תניתוה בכרייתא: אבא שאול אומר: שתי הלחם ולחם הפנים שיעורן לענין הוצאה בשבת כגרוגרת.

ואמאי צריך כגרוגרת? לימא מדלענין ליפסל ביוצא מהעזרה, שיעורו בכזית, הרי צא-ב שחשובה הוצאה זו שעל ידה נפסל הכזית, והאוכלו עובר עליו בלאו, לענין שבת נמי תחשב הוצאתו בכזית?
אלא, ודאי לא אמרינן האי סברא.

ודחינן: הכי השתא?! מהו הדמיון?

התם, מראפקיה חוץ לחומת העזרה, מיד איפסיל ליה ביוצא. ואילו אשבת — לא מייחייב עד דמפיק ליה לרשות הרבים.

מקבל טומאה. שאם הנידון היה רק לענין לטמא אחרים לא שייך לומר מיגו, שהרי עדיין לא חל שום איסור מיוחד ע"י ההצטרפות עד שיטמא אחרים. מהרש"א [וכ"ה ברמב"ן].

10. הקשו הראשונים, הא בעינן עקירה והנחה כדי להתחייב בשבת, ובשלמא הנחה יש לומר דחשובה הנחה זו שעל ידה מצטרף לענין טומאה, אבל עקירה, למה יתחייב עליה, מאחר שאין בה אלא כזית. ותירצו דאף העקירה חשובה כיון שלצורך הנחה חשובה עשה אותה. ועוד תירצו בשם רבינו שמואל, דעל העקירה בלאו הכי חייב בכזית בלבד, כיון שאז עדיין היתה תרומה טהורה וזר לוקה עליה בכזית, וגם ראיה לאכילת כהנים, הלכך חשיבא היא. וכל הנידון הוא רק על ההנחה לאחר שנטמאה, שבטל ממנה איסור זרות, ואין חשיבותה רק משום הצירוף עם הפחות מכביצה. והראשונים האריכו בביאור שיטה זו, ועיין בספר תוצאות חיים סי' י"ח.

11. הקשה הרש"ש, הרי כל השיעור של גרוגרת נאמר רק במאכל אדם וכאן שהתרומה נטמאת

נטמא מקודם לכן הרי "שבע לה טומאה", ושוב אינו מקבל טומאה, וממילא אינו מצטרף אח"כ עם הכזית לקבלת טומאה ביחד.

9. בתוד"ה כגון, מבארים למה נקט האיבעיא בורק ולא במכניס בידו, שדוקא בורק באין איסור טומאה ושבת ביחד, שאין נחשבת הנחה עד שינוח ממש, ואז הוא מצטרף עם הפחות מכביצה, אבל מכניס הוי הנחה מיד שהגיע תוך שלשה טפחים לקרקע, כמבואר לעיל פ, א ואילו טומאה לא באה עד שיצטרף עם הפחות מכביצה.

ולכן נקט בכזית דוקא, ולא בפחות מכזית שהצטרף ונשלם לכביצה, משום שדוקא בכזית נפק"מ בו עצמו במה שהצטרף, שעתה יש עליו איסור של אכילת תרומה בטומאה, משא"כ בפחות מכזית אינו אלא חצי שיעור.

ולכן נקט דוקא בכזית תרומה ולא חולין, אעפ"י שיש נפק"מ שע"י ההצטרפות הוא נטמא, מ"מ כיון דאין איסור לאכול חולין בטומאה לא שייך לומר מיגו דמצטרף לענין טומאה מצטרף נמי לענין שבת [וזה כוונת התוס' לעיל עיין הערה 7] דמסוגיין משמע דפחות מכביצה אינו

היא ע"י עקירה ממקום חיוב והנחה במקום חיוב, וכאן הפסיק באמצע ע"י הנחה בכרמלית שהיא מקום פטור [מדאורייתא].

ב. קופה סל שהיא מליאה פירות והוציאה מביתו, ונתנה על אסקופה החיצונה שלפני פתח הבית לצד רה"ר, והמדובר הוא באיסקופה שיש לה דין רה"ר, וכפי שיבואר בגמרא — הרי אעפ"י שרוב הפירות מבחוץ, כיון שמיעוטם נשאר מבפנים, הרי הוא פטור, עד שיוציא את כל הקופה. כלומר, אלא אם כן הוציא מלכתחילה את כל הקופה בבת אחת. וטעמו של דבר יתבאר בגמרא

גמרא:

והוינן בה: האי אסקופה דרישא — מאי היא?

אילימא אסקופה שהיא רה"ר, כגון שהיא גבוהה תשעה טפחים ורחבה ארבעה טפחים, ורבים מכתפים עליה [עיין לעיל ח א], אמאי פטור כשהוציא מביתו לתוך אותה אסקופה, והא קא מפיק מרה"י לרה"ר?

אלא אסקופה שהיא רה"י, כגון שהיא גבוהה עשרה ורחבה ארבעה טפחים. א"כ תיקשי, אמאי קתני "בין שחזר הוא והוציאן, בין שהוציאן אדם אחר פטור"? והא קא מפיק בהוצאה זו השניה מרה"י לרה"ר?

ומתריצין: אלא, באסקופה שהיא כרמלית עסקינן. כגון שהיא גבוהה משלשה עד תשעה טפחים, ורחבה ארבעה טפחים.

והא קמשמע לן: טעמא דפטור, משום דנח

ולכן אין הוצאתו ופסלותו משום יוצא מחשיבה אותו ביחס להוצאת שבת.

אבל הכא, שבת וטומאה — בהדי הדדי קאתיין. שעד שלא נח הכזית על הפחות מכביצה אוכלין לא חלה עליהם הטומאה. ואז גם מתחייב משום שבת.

ועדיין יש להסתפק שמא באופן כזה סגי בכזית גם לענין שבת.

שנינו במשנה: חזר והכניסו אינו חייב אלא כשיעורו.

והוינן בה: פשיטא? שהרי נמלך מלזורעו ובטלה מחשבתו הקודמת והרי הוא ככל אדם.

ומתריצין: אמר אב"י: הכא במאי עסקינן שלא נמלך בפירוש, אלא כגון שזרקו את הגרעין לאוצר ביחד עם פירותיו, ומקומו ניכר, שלא נתערב היטב.

מהו דתימא, כיון דמקומו ניכר — במילתיה קמיינתא קאי, שהרי הוא כאילו הצניעו שם בנפרד, ועדיין בדעתו לזורעו.

קמשמע לן: מדזרקיה לאוצר — בטולי בטליה למחשבתו הראשונה.

מתניתין:

א. המוציא אוכלין ונתנן על האסקופה, מפתן שלפני הבית, שהיה דינו ככרמלית. הרי בין שחזר הוא עצמו והוציאן לרשות הרבים מהכרמלית, בין שהוציאן אדם אחר לרשות הרבים — פטור מחטאת מפני שלא עשה מלאכתו בבת אחת. שמלאכת הוצאה

בכרמלית באמצע. הא לא נח בכרמלית, אלא רק העביר דרכה, מיהיב.

מתניתין דלא כבן עזאי. שלדעתו אפילו רק העביר דרך כרמלית פטור.

דתניא: המוציא מחנות שהיא רה"י, לפלטיא שהיא רה"ר, דרך סטיו מקום איצטבאות ברה"ר שיושבים שם הסוחרים, ודינה ככרמלית לפי שאינה עשויה להילוך הרבים — חייב, שהרי לא הניח החפץ באמצע.

ובן עזאי פוטר. דסבר "מהלך כעומד דמי". דהיינו, שבכל פסיעה הוא נחשב שגופו נח ונעקר שוב, ומאחר שהנחת גופו כהנחת חפץ דמי, הרי שעשה הנחה בכרמלית באמצע.

שנינו במשנה: קופה שהיא מליאה פירות.

אמר חזקיה: לא שנו שעד שלא יוציא את כל הקופה אינו חייב אלא בקופה מליאה קישואין ודלועין שהן ארוכין וכל אחד נשאר מקצתו בפנים. אבל מליאה גרגירי חרדל — חייב. שהרי יש מהגרגירים שכולם בחוץ.

אלמא קסבר: אגד כלי לא שמיא אגד. שאין אומרים שהכלי מאגד את מה שבתוכו אל הרשות שהכלי נמצא בה, ושכל עוד חלק מהכלי בפנים עדיין נחשב ביחס להוצאת שבת כאילו לא הוציאו.

ורבי יוחנן אמר: אפילו מליאה חרדל פטור עד שיוציא את כולה.

אלמא קסבר: אגד כלי שמיא אגד.

אמר רבי זירא: מתניתין דלא כחזקיה דיקא, ודלא כרבי יוחנן דיקא. שלשניהם קשיא ממתניתין.

כחזקיה לא דיקא: דקתני "עד שיוציא את כל הקופה".

ודייקין: טעמא דחייב, דוקא היכא דהוציא את כל הקופה. הא אם הוציא רק את כל הפירות וחלק מהקופה נשאר בפנים פטור.

אלמא קסבר: אגד כלי שמיא אגד.

כרבי יוחנן לא דיקא: דקתני "אעפ"י שרוב פירות בחוץ".

ודייקין: טעמא דפטור, משום דרק רוב פירות בחוץ, הא אם כל הפירות היו בחוץ, אע"ג דאגידא קופה מגואי שחלק מהקופה נשאר בפנים חייב.

אלמא קסבר: אגד כלי לא שמיא אגד.

ואלא קשיא?

חזקיה מתריץ לטעמיה, ורבי יוחנן מתריץ לטעמיה.

חזקיה מתריץ לטעמיה: הכי קתני עד שיוציא את כל הקופה. כמה דברים אמורים: בקופה מליאה קישואין ודלועין שארכן תופס את כל רוחב הקופה ועד שלא יוציא את כל הקופה עדיין נשאר חלק מהפירות עצמן בפנים, אבל מליאה חרדל נעשה כמי שהוציא את כל הקופה, וחייב.

רבי יוחנן מתריץ לטעמיה: ד"לא זו אף זו" קתני. והכי קאמר אעפ"י שרוב פירות בחוץ פטור, ולא רוב פירות בלבד אלא אפילו אם כל הפירות בחוץ פטור — עד שיוציא את כל הקופה.

מיתבי: תניא: המוציא קופת הרוכלין שיש בה הרבה מיני בשמים ונתנה על

קדים ליה איסור גניבה לאיסור שבת? שמיד עם הוצאת מקצת הארנק קנה את המעות שבחוץ, שהרי יכול להוציאם דרך פתח הארנק שהוא כבר בחוץ, ואילו איסור שבת לא בא עד שיוציא את כל הארנק.

ומתריצין: אי דאפקיה דרך פיו — הכי נמי.

הכא במאי עסקינן: דאפקיה דרך שוליו, שאינו יכול להוציא את המעות עד שיוציא את כל הארנק.

ומקשינן: והאיכא מקום חלמה תפר שבשולי הארנק דאי בעי מפקע ליה קורע צב-א שם ושקיל את המעות?

ומתריצין: הכא במאי עסקינן: בנסכא. שיש בארנק חתיכת כסף ארוכה. שאינו קונה אותה עד שיוציא את כולה לחוץ.

ומקשינן: ועדיין אין איסור שבת וגניבה באים כאחד.

כיון דאיכא לארנק שנצין, רצועות שבשולי הארנק, שקושר בהם את הארנק, הרי יתכן כי הגנב מפיק ליה מוציא לארנק עד פומיה, ושרי, ואז הוא יכול להתיר את הרצועות, ושקיל, ומצי קני אז לנסכא, ולכן כבר נתחייב אז בגניבה על הנסכא.

[וכמובן שאינו מתחייב בגניבה על הארנק עצמו אלא לאחר שיוציא את כל הארנק, וכדאוקימנא לעיל בנסכא שלא הוציא כולה.

אסקופה החיצונה שהיא רה"ר, אעפ"י שרוב מינין של הבשמים בחוץ, פטור, עד שיוציא את כל הקופה.

קא סלקא דעתך בצררי שהיו בה צרורות צרורות של בשמים. שגם בהוצאת מקצת הקופה כבר יצאו מקצת מהצרורות לחוץ בשלימות, ואעפ"כ פטור עד שיוציא את כל הקופה. קשיא לחזקיה דאמר שאין הולכין אחר הכלי?

ומתריצין: אמר לך חזקיה: הכא במאי עסקינן: באורנסי באגודות שרשי בשמים ארוכים שממלאים את כל הקופה.

מתיב רב ביבי בר אבוי: תניא: הגונב כים ארנק בשבת חייב בתשלומי גניבה, ואעפ"י שבגניבה זו הוא מתחייב סקילה על הוצאה בשבת, מ"מ לא אמרינן שיפטר מלשלם משום דקם ליה בדרכה מיניה, שכבר נתחייב בתשלומי גניבה קודם שיבא לידי איסור שבת. שמשעה שהגביה את הארנק בבית הבעלים כבר נתחייב בתשלומין, ואילו החיוב על מלאכת שבת לא בא עד שיוציא מהבית. והפטור של קם ליה בדרכה מיניה אינו אלא כששני החיובים באים בבת אחת.

היה מוגרר את הארנק על הארץ ויוצא מהבית, פטור מתשלומין שהרי איסור גניבה ואיסור שבת באין כאחד. שכיון שלא הגביה את הארנק, לא קנאו בקנין גניבה אלא בשעת הוצאתו מבית הבעלים⁽¹⁾ ואז הוא מתחייב גם על שבת.

ואי סלקא דעתך אגד בלי שמויה אגד הרי

הוצאתה מבית הבעלים.

1. עיין רש"י כיצד הוא קונה את הגניבה ע"י